

Raadsvoorstel

Onderwerp: Zienswijze P&C stukken 2026 Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer

Datum collegevergadering	13 mei 2025	Ambtenaar	W. Nijhof
Zaaknummer	1922452	Telefoon	06 40618553
Portefeuillehouder(s)	S.Y. Dinjens	E-mailadres	WNijhof@Velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

1. In te stemmen met de ontwerpbegroting en kadernota 2026 - 2029, de ontwerp jaarverantwoording 2024 en het ontwerp bijdragebesluit 2026 en dit als zienswijze mee te geven aan het GO BW Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer.

Samenvatting

Velsen neemt met ingang van 1 januari 2024 deel aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen (GO BW) regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer. Het GO BW is verantwoordelijk voor de financiën en bedrijfsvoering voor Beschermd Wonen in de regio. In de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer staat dat het GO BW jaarlijks een ontwerpbegroting en kadernota voor het volgende jaar vaststelt en deze eerst voor zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten voorlegt. In onze regio heeft het GO BW ervoor gekozen om de kadernota te combineren met de begroting. Ook worden de ontwerp jaarverantwoording 2024 en het ontwerp bijdragebesluit 2026 voor zienswijze aan de raden voorgelegd. Het GO BW stelt deze stukken vast na verwerking van de zienswijzen.

Het college vraagt de gemeenteraad om een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting en kadernota 2026-2029, de ontwerp jaarverantwoording 2024 en het ontwerp bijdragebesluit voor 2026 van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer.

Inleiding

Velsen neemt met ingang van 1 januari 2024 deel aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen (GO BW) regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer. Het GO BW is verantwoordelijk voor de financiën en bedrijfsvoering voor Beschermd Wonen in de regio.

In de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer staat dat het GO BW jaarlijks een ontwerpbegroting en kadernota voor het volgende jaar vaststelt en deze eerst voor zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten voorlegt. In onze regio heeft het GO BW ervoor gekozen om de kadernota te combineren met de begroting. Ook worden de ontwerp jaarverantwoording en het ontwerp bijdragebesluit voor zienswijze aan de raden voorgelegd. Het GO BW stelt deze stukken vast na verwerking van de zienswijzen.

Het college vraagt de gemeenteraad om een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting en kadernota 2026-2029, de ontwerp jaarverantwoording 2024 en het ontwerp bijdragebesluit voor 2026 van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer.

Beoogd doel en effect van het besluit

De raad is in staat gesteld de ontwerpbegroting en kadernota 2026-2029, de ontwerp jaarverantwoording 2024 en het ontwerp bijdragebesluit voor 2026 van het GO BW te beoordelen en hierop een zienswijze te geven. Het GO BW betreft deze zienswijze bij het te nemen besluit over de begroting, kadernota en bijdragebesluit voor het volgende jaar.

Argumenten

1. *Geen grote wijzigingen ten opzichte van de begroting van het GO BW 2025-2028*

De ontwerpbegroting voor de periode 2026-2029 is beperkt gewijzigd ten opzichte van de begroting voor 2025-2028.

De raad van Velsen heeft op 27 juni 2024 een positieve zienswijze gegeven op de begroting over 2025-2028. De raad oordeelde positief over de afspraak dat de financiële tekorten en overschotten van de zorgkosten van de individuele gemeenten over de eerste drie jaren -vanaf het moment van de wettelijke doordecentralisatie- verevend worden. Ook liet deze begroting een positief beeld zien voor de komende jaren.

De nieuwe ontwerpbegroting laat opnieuw zien, dat voor de periode 2026-2029 voldoende middelen beschikbaar zijn om alle kosten van het GO BW te dekken. Vanwege de onzekerheid over het verloop van de kosten die we in 2026 voor Beschermd wonen gaan maken, is het eerdere uitgangspunt gehandhaafd om het budget dat we van het Rijk ontvangen als werkbudget te beschouwen. Dit terwijl voorgaande jaren altijd is sprake geweest van overschotten.

Ten opzichte van de vorige begroting zijn de belangrijkste wijzigingen:

- Er is een update gegeven op de reservestand en ontwikkeling hiervan, inclusief het tekort op de Maatschappelijke opvang (met daarin de verwerking van het verwachte aanbestedingseffect).

- Een budget van €650.000 is overgeheveld van Maatschappelijke opvang naar Beschermd wonen. Dit betreft de kosten voor BW-waardige cliënten en cliënten met een BW-indicatie die bij gebrek aan een passende BW-plek in de Maatschappelijke opvang verblijven. Wij geven hiermee uitvoering aan een aanbeveling uit het adviesrapport van AEF (2023) over kostenbeheersing van de Maatschappelijke opvang in de regio.
- De lokale en regionale personele inzet voor 2025 is beperkt aangepast.
- Het budget voor externe advieskosten is naar beneden bijgesteld.

2. *Het ontwerp bijdragebesluit 2026 is beperkt gewijzigd en gebaseerd op bestaande financiële afspraken*

- Ook het ontwerp bijdragebesluit 2026 is minimaal gewijzigd ten opzichte van het bijdragebesluit 2025.
- De aanname is dat de gemeenten ook in 2026 nog geen eigen middelen ontvangen voor Beschermd wonen. Er is dan ook nog geen sprake van een bijdrage vanuit de gemeenten aan het Gemeenschappelijk Orgaan. De gemeente Haarlem draagt de rijksmiddelen die zij namens de regio ontvangt voor Beschermd wonen over aan het GO BW.
- De belangrijkste wijziging betreft een verduidelijking van de afspraak om in de eerste drie jaar na de doordecentralisatie het tekort op de Maatschappelijke opvang te bekostigen vanuit het verwachte overschot op Beschermd wonen. Met betrekking tot de regionale reserve Beschermd wonen wordt een minimum van €5 mln. en maximum van €7 mln. afgesproken. Wanneer de reserve van het GO BW onder het minimum komt, zullen alle gemeenten de reserve naar rato van het verdeelmodel aanvullen. Wanneer de reserve hoger is dan afgesproken, wordt het overschot naar rato van het verdeelmodel uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Deze afspraak stond al in het bijdragebesluit. Om onduidelijkheid te voorkomen over het referentiejaar waarin de reservestand leidt tot mogelijk uitkeren of aanvullen van de reserve, is toegevoegd dat we dit doen op basis van de stand van de reserve in het jaar 't+4'. Een eventuele aanvulling door regiogemeenten vindt plaats in het jaar 't+2', zodat hier in de gemeentebegroting rekening mee gehouden kan worden.
- Verder zijn de bestaande financiële afspraken uit het eerdere bijdragebesluit gehandhaafd.

3. *In de ontwerp jaarverantwoording over 2024 worden de belangrijkste regionale ontwikkelingen in Beschermd wonen en de baten en lasten van het GO BW weergegeven.*

Om deze redenen stellen we voor dat de raad een positieve zienswijze geeft op de P&C stukken van het GO BW voor 2026.

Alternatieven

Geen. Op basis van de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer stelt het GO BW de raden in de regio in de gelegenheid om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting en kadernota, de ontwerp jaarverantwoording en het ontwerp bijdragebesluit van het GO BW.

Risico's

1. *Onverwachte toename in aantal cliënten Beschermd wonen*

De aantallen cliënten en de duur van het verblijf in Beschermd wonen voorzieningen is onvoorspelbaar. Als het aantal cliënten dat op verblijf is aangewezen sneller toeneemt dan verwacht, kan dit leiden tot extra zorgkosten -indien er genoeg personeel en plekken beschikbaar zijn. De kans hierop is klein voor 2026, omdat uitbreiding van personeel en plekken niet op korte termijn te realiseren zijn.

Risico's op langere termijn zijn gerelateerd aan ontwikkelingen in aanpalende domeinen. Het (nog) ontbreken van zeer specialistische woonvormen zoals Domus Plus en Skaeve Huse zorgt er voor dat er in Beschermd wonen voorzieningen een groep wordt opgevangen die hier onvoldoende passende hulp en huisvesting krijgen.

2. *Toename van Beschermd wonen voorzieningen*

Indien er meer Beschermd wonen voorzieningen komen, zal dit tot toename van de uitgaven leiden. De kans dat dit in 2026 tot extra kosten zal leiden is klein, omdat de ontwikkeling van (Beschermd wonen) voorzieningen tijd kost.

Anderzijds beogen we meer verbinding met lokaal Wmo aanbod te maken, zodanig dat plaatsing in Beschermd wonen minder vaak nodig is en van kortere duur kan zijn. Als het lukt om de beweging naar Beschermd thuis te maken en mensen vaker thuis te ondersteunen in plaats van in een verblijfsvoorziening, zullen de kosten op de middellange tot lange termijn weer afnemen.

3. *Oplopende tekorten Maatschappelijke opvang*

Er is een actueel overzicht van de verwachte kosten van de Maatschappelijke opvang in de ontwerpbegroting opgenomen. Deze lopen op ten opzichte van voorgaande jaren en daarmee stijgt het tekort ten opzichte van de doeluitkering Maatschappelijke opvang. Dit verwachte tekort op de Maatschappelijke opvang wordt gedekt uit het verwachte overschot op Beschermd wonen, in ieder geval gedurende 3 jaar na invoering van de Wet woonplaatsbeginsel en uiterlijk tot en met 2028. In de ontwerp begroting is opgenomen dat deze afspraak in de komende periode opnieuw beoordeeld wordt, waarbij de aanbevelingen van het regionale onderzoek naar de kostenontwikkeling van de Maatschappelijke Opvang uit 2023¹ worden meegenomen.

4. *Effect inrichtingskeuzes*

In de ontwerpbegroting zijn de kosten voor de uitvoering weergegeven op basis van eerder gemaakte afspraken. De inrichtingskeuze om de taak registratie en beheer op regionaal niveau uit te voeren is hierin verwerkt. Ook is de keuze verwerkt om het contractmanagement regionaal te blijven uitvoeren.

Programma

Sociaal en Vitaal

Kader

-
- Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
 - Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer
 - Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

¹ Dak boven het hoofd, grond onder de voeten. Onderzoek naar uitgaven voor maatschappelijke opvang. IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer, 13-11-2023.

- Regionaal kader Opvang, Wonen en Herstel 2022 tot en met 2027

Participatie en inspraak

De gemeenteraden in de regio worden regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van Beschermd wonen, en hiermee samenhangend de Maatschappelijke opvang. De raden kunnen jaarlijks hun zienswijze geven op de financiële stukken van het GO BW. Daarnaast informeren we de raad door middel van collegeberichten.

Zorgaanbieders en andere (maatschappelijke) partners die betrokken zijn bij Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang, worden actief betrokken bij de (inhoudelijke) uitwerking van de regionale ontwikkelopgaven. Een van deze ontwikkelopgave is het vormgeven van ervaringsdeskundigheid. Hier wordt de komende periode verder invulling aan gegeven.

Financiële consequenties

- Op basis van het ontwerp bijdragebesluit is de ontwerpbegroting 2026-2029 opgesteld.
- Het ontwerp bijdragebesluit 2026 is minimaal gewijzigd ten opzichte van het Bijdragebesluit 2025.
- In het ontwerp bijdragebesluit zijn de financiële afspraken voor 2026 opgenomen. Door het uitstel van de landelijke doordecentralisatie zijn echter nog niet al deze afspraken van toepassing. Regiogemeenten ontvangen ook in 2026 nog geen eigen middelen voor BW.
- De toegang wordt in 2025 lokaal door de gemeenten uitgevoerd. In de begroting is rekening gehouden met een toename in de formatie van toegangsmedewerkers per gemeente en afname van de formatie toegang bij het regionale uitvoeringsteam binnen het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen. Ook is er in de begroting ruimte voor gemeenten om de lokale beleidscapaciteit op Beschermd wonen uit te breiden.
- In de begroting zijn de kosten voor de uitvoering weergegeven op basis van eerder gemaakte afspraken. Het verdere uitstel van de doordecentralisatie kan leiden tot een andere inrichtingskeuze. Dit kan leiden tot wijzigingen in de verdeling tussen de GO-formatie en lokale formatie en - beperkt – tot wijzigingen in het totaal aan formatie.

Uitvoering van besluit

De ontwerpbegroting en kadernota, de ontwerp jaarverantwoording en het ontwerp bijdragebesluit worden aan de raden voorgelegd voor een zienswijze. Het GO BW stelt de raad schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijzen en de conclusies die het GO hieraan verbindt. Vervolgens worden de zienswijzen verwerkt in de definitieve stukken en worden deze definitief vastgesteld door het GO BW.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

1. Ontwerpbegroting en kadernota 2026-2029 GO BW Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer
2. Ontwerp jaarverantwoording 2024 GO BW Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer
3. Ontwerp bijdragebesluit 2026 GO BW Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer

4. Conceptbrief Velsen Zienswijze P&C stukken 2026 GO BW Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

n.v.t.

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De secretaris,

D. Veurink

De burgemeester,

F.C. Dales

